

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

Psychoprofilaktyka zaburzeń i wspomaganie rozwoju (nazwa specjalności)

Nazwa	gerontopedagogika
Nazwa w j. ang.	geragogy

Kod		Punktacja ECTS*	1
-----	--	-----------------	---

Koordinator	dr hab. Zofia Szarota, prof. UP	Zespół dydaktyczny dr hab. Zofia Szarota, prof. UP
-------------	---------------------------------	---

Opis kursu (cele kształcenia)

✓	Pogłębienie wiedzy związanej z przejawami aktywności w podeszłym i starszym wieku
✓	Sprecyzowanie wiedzy na temat typowych i unikatowych środowisk edukacyjnych seniorów, form organizacyjnych i sposobów zdobywania wiedzy
✓	Wskazanie możliwości aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym i kulturalnym poprzez przedstawienie działań instytucji, organizacji społecznych i stowarzyszeń
✓	Przedstawienie założeń polityki senioralnej i sposobów ich realizacji
✓	Przygotowanie do świadomego pełnienia roli animatora aktywności społeczno-kulturalnej osób starszych w społeczności lokalnej
✓	Ukształtowanie wolnej od stereotypów postawy wobec starości – cudzej i własnej

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01 -Zna specyfikę starości jako rozwojowej fazy ludzkiego życia oraz odpowiadających jej strategii wspomagania indywidualnego rozwoju i wsparcia społecznego	S_W01
	W02 Potrafi przedstawić kryzysy oraz zadania rozwojowe starości	S_W05

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
	U01 -Rozpoznaje i analizuje sytuacje istotne dla rozwoju starego człowieka U02 - Projektuje scenariusze prostych oddziaływań pedagogicznych wspomagających aktywność i twórczy rozwój seniorów U03 Trafnie diagnozuje zasoby i potrzeby i zasoby środowiska lokalnego, krytycznie interpretuje uzyskane wyniki.	S_U01 S_U02 S_U04

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	K01 Rozumie konieczności ciągłego doskonalenia swoich kompetencji zawodowych i rozwoju osobistego K02 Jest refleksyjny i odpowiedzialny w projektowaniu, realizowaniu i ocenie działań profilaktycznych i wspomagających rozwój seniorów .	S_K01 S_K02

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	15										

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład problemowy, konwersatoryjny z wykorzystaniem multimediów i dyskusji

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X					X
W02						X		X					X
U01						X		X					X
U02						X		X					X
U03						X		X					X
K01				X		X							X
K02				X		X							x

Kryteria oceny	Opracowanie diagnozy środowiskowej małej ojczyzny – zasoby: instytucje i placówki społeczne i kulturalno-edukacyjne prowadzące ofertę dla seniorów. Przeprowadzenie wywiadu z osobą w wieku 65+ wg przekazanego kwestionariusza, pisemne opracowanie wywiadu. Hospitacja wybranych zajęć w UTW, CAS, DDP itd.
Uwagi	Na zaliczenie przedmiotu obowiązuje pisemne przedstawienie efektów badań własnych, na które złożą się: 1) zwięzła informacja demograficzna o strukturze wieku w Państwa miejscowości zamieszkania; wartości proszę wyrazić w liczbach całkowitych – dotyczy ogółu mieszkańców oraz procentowych – gdy chodzi o podział na grupy wieku przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny; Przykład: miasto / gmina / wieś ... z liczbą mieszkańców wynoszącą 9 113, z czego 51,7% stanowią kobiety, a 48,3% mężczyźni. W latach 2002-2016 liczba mieszkańców zmalęła o 1,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. 16,4% mieszkańców ... jest w wieku przedprodukcyjnym, 62,1% w wieku produkcyjnym, a 21,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym [zob. http://www.polskawliczbach.pl/#dane-demograficzne] 2) raport ze zwiadu badawczego dotyczącego zasobów instytucjonalnych Państwa miejscowości (sołectwa, gminy, małego miasta, osiedla, dzielnicy); proszę w tym celu opracować swoistą „mapę” instytucji: a) społeczno-kulturalnych i edukacyjnych oraz b) opiekuńczych, które swoją ofertę kierują do osób starych lub które są terenem aktywności osób starych c) stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na rzecz seniorów i z seniorami. Proszę je wymienić i sklasyfikować wg typu a, b, c (np. a: kino, teatr, opera, filharmonia, muzeum, galeria sztuki, wystawa, biblioteka, Uniwersytet Trzeciego Wieku, dom/ośrodek/centrum kultury itd.; b: Centrum Aktywnego Seniora, dzienny dom pobytu WIGOR lub Senior PLUS, dom pomocy społecznej, rodziny dom pomocy, zakład opiekuńczo-leczniczy itd., c: Krajowy Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Gospodyń Wiejskich, organizacje przyparafialne itp., charakterystyczne dla Państwa miejscowości, 3) wywiad z osobą starszą (w wieku 65 i więcej lat) według udostępnionych wytycznych. W opracowaniu wywiadu należy przytaczać dosłowne wypowiedzi rozmówcy, nie ingerować w składnię i styl. 4) pisemna relacja z hospitacji zajęć dla seniorów (UTW, CAS, DDP itd.)

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Gerontologia edukacyjna a edukacja gerontologiczna – analiza pojęć. Obszary edukacji gerontologicznej. Założenia krytycznej gerontologii edukacyjnej
Zadania rozwojowe osoby w podeszłym i starczym wieku. Społeczne role i funkcje seniora w rodzinie i społeczeństwie.
Charakterystyka demograficzna Polski, Europy i świata, konsekwencje starzenia się populacji
Uczestnictwo edukacyjne seniorów, charakterystyka uczestników, typowe i unikatowe formy.
Polityka senioralna – przestrzenie przyjazne seniorom

Stereotypy starości – możliwość przeciwdziałania. Dialog międzypokoleniowy, przekaz wartości w rodzinie
Instytucje opiekuńcze – typowe zadania, nowe wyzwania wobec zmiany demograficznej. Opiekunowie formalni i nieformalni – rodzaje wsparcia
Środowiskowa aktywność społeczno-kulturalna seniorów

Wykaz literatury podstawowej

1. Czerniawska O. *Szkice z andragogiki i gerontologii*, WSHE, Łódź 2007
2. Fabis A., Wawrzyniak J.K., Chabior A., *Ludzka starość. Wybrane zagadnienia gerontologii społecznej*, Impuls, Kraków 2015
3. Kijak R., Szarota Z., *Starość. Między diagnozą a działaniem*. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013 [<http://irss.pl/publikacje/starosc-miedzy-diagnoza-a-dzialaniem/>]
4. Szatur-Jaworska B. Błędowski P., Dzięgielewska M., *Podstawy gerontologii społecznej*, Warszawa 2006
5. *Encyklopedia starości, starzenia się i niepełnosprawności*, red. A. A. Zych, Katowice 2017

Wykaz literatury uzupełniającej

1. *Aktywizacja - rozwój – integracja – ku niezależnej starości*, Z. Szarota (red.), Kraków 2011 [www.bgs.up.krakow.pl]
2. Czerniawska O., *Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologii*, Wydawnictwo WSHE, Łódź 2000
3. Formosa M. (2011), *Critical educational gerontology: a third statement of first principles*, "International Journal of Education and Ageing", 2 (1), p. 300–317.
4. Formosa M. (2012), *Critical Geragogy: Situating Theory*, "Journal of Contemporary Educational Studies", 5, p. 36–54.
5. Malec Rawiński M., *Znaczenie krytycznej gerontologii edukacyjnej dla badań i praktyki*, „Rocznik Andragogiczny”, tom 20, 2013, s. 173-184
6. *Rzeczywistość seniora*, M. Dudek, J. Krukowski, K.T. Panas (red.), Warszawa 2014 [<http://www.wsm.warszawa.pl/wydawnictwo/wazniejsze-publicacje?...m-krukowski...>]
7. Szarota Z., *Praca socjalna z człowiekiem starym. Wybrane konteksty*, „Horyzonty Wychowania”, vol. 14, No. 32 (2015)
8. *Starość darem, zadaniem i wyzwaniem*, A.A. Zych (red.), Sosnowiec–Dąbrowa Górnicza 2014 [http://www.dsw.edu.pl/fileadmin/user_upload/Dokumenty/AdamAZych_Staro%C5%9B%C4%87_darem_2c_zadaniem_i_wyzwaniem.pdf]
9. *Seria: „Ekslibris Biblioteka Gerontologii Społecznej”* www.bgs.up.krakow.pl

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1